

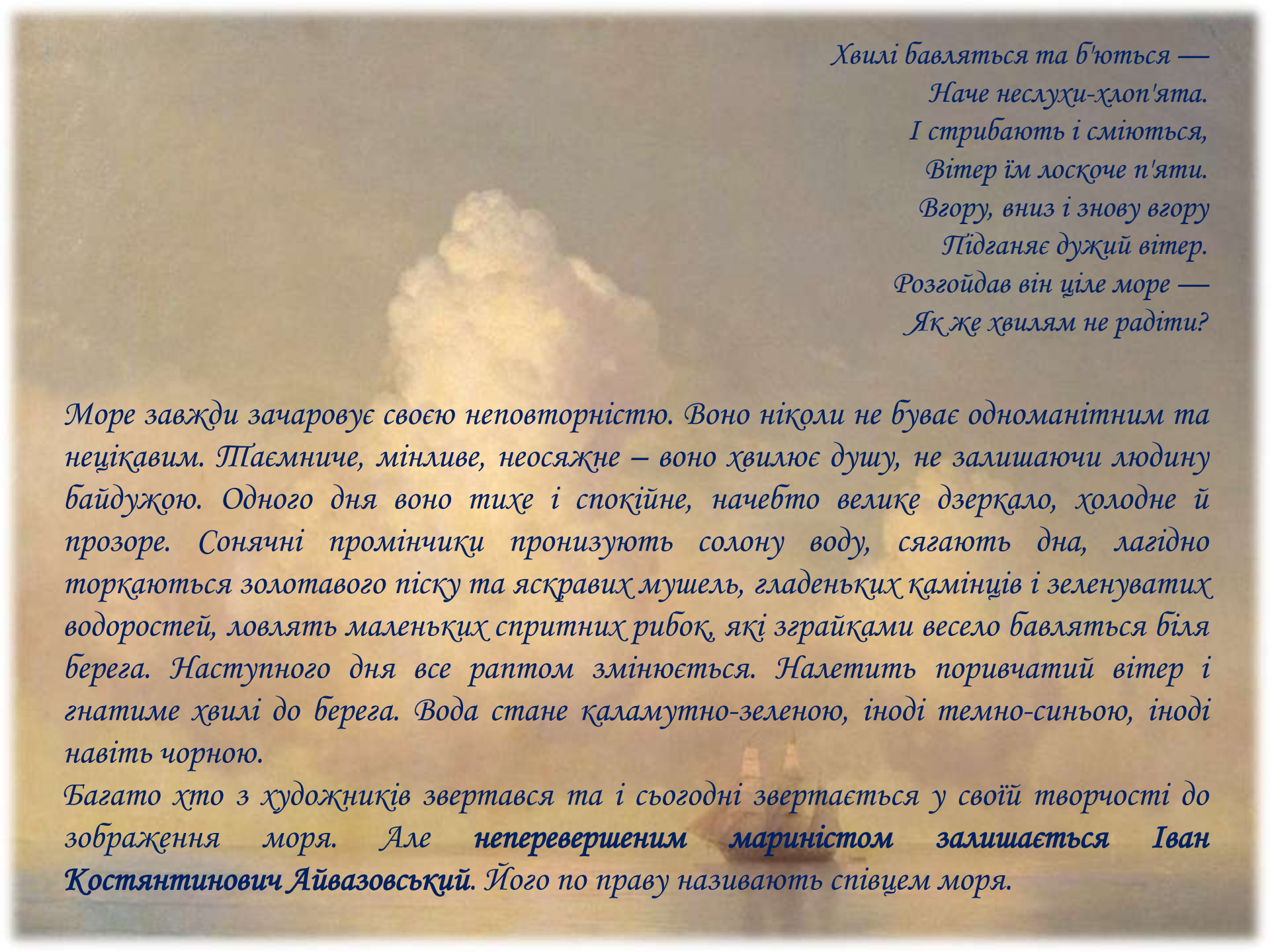
Закоханый у море

(До 200-річчя з дня народження І. К. Айвазовського)

Матеріал підготувала

Бібліотекар II категорії

Раздобудько Л. В.

Хвилі бавляться та б'ються —
Наче неслухи-хлоп'ята.
І стрибають і сміються,
Вітер їм лоскоче п'яти.
Вгору, вниз і знову вгору
Підганяє дужий вітер.
Розгойдав він ціле море —
Як же хвилям не радіти?

Море завжди зачаровує своєю неповторністю. Воно ніколи не буває одноманітним та нецікавим. Плаємниче, мінливе, неосяжне – воно хвилює душу, не залишаючи людину байдужою. Одного дня воно тихе і спокійне, начебто велике дзеркало, холодне й прозоре. Сонячні промінчики пронизують солону воду, сягають дна, лагідно торкаються золотавого піску та яскравих мушель, гладеньких камінців і зеленуватих водоростей, ловлять маленьких спритних рибок, які зграйками весело бавляться біля берега. Наступного дня все раптом змінюється. Налетить поривчатий вітер і гнатиме хвилі до берега. Вода стане қаламутно-зеленою, іноді темно-синьою, іноді навіть чорною.

Багато хто з художників звертався та і сьогодні звертається у своїй творчості до зображення моря. Але неперевершеним мариністом залишається Іван Костянтинович Айвазовський. Його по праву називають співцем моря.

*Іван Костянтинівич
Айвазовський*

"Море – це моє життя", – говорив І. К. Айвазовський, який і справді жагуче схилився перед об'єктом своєї любові. 29 (17 по старому стилю) липня 1817 року в книгу народжень і хрещень місцевої вірменської церкви був внесений запис про те, що народився "Ованес, син Геворга Айвазяна". Видатний український та російський художник вірменського походження, який увійшов в історію світового мистецтва як мариніст-романтик, майстер класичного пейзажу, який передає на полотні красу й силу морської стихії. Картинам Айвазовського, які найчастіше зображують море, кораблі, що борються із хвилями, властиві емоційна піднесеність, тяжіння до героїки й романтичного пафосу. За своє життя художник створив більше 6 тисяч полотен.

Іван Костянтинівич Айвазовський перебував на службі у держави і був художником Головного морського штабу. Тоді, коли не було телебачення і фотоапаратів, живописці єдині могли передати картину того, що відбувається. Тому Головний морський штаб посилав Івана Костянтинівича «на завдання»: за замовленням керівництва художник оперативно малював батальні сцени з місць битв. За часів Кримської війни Айвазовському не завжди вдавалося бути присутнім на місцях битв, але він ретельно збирав розповіді очевидців і відновлював картину того, що відбувалося. Іван Костянтинівич був надзвичайно працездатний і вважав, що вміння писати по пам'яті відрізняє справжнього художника від аматора.

Айвазовський говорив, що рухи живих стихій неловимі для пензля, писати блискавку, порив вітру, сплеск хвилі – немислимо з натури, художник повинен запам'ятовувати їх. Його полотна вражають своєю масштабністю та неповторністю.

«Дев'ятий вал» (1850)

«Вечір в Криму. Ялта» (1848)

«Спокійне море» (1863)

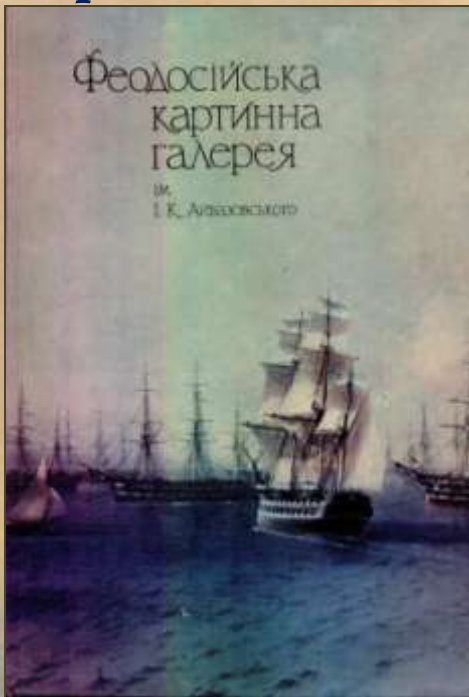
«Райдуга» (1873)

«Моя адреса завжди – місто Феодосія»

Так написав митець в одному з листів. Феодосію художник залишав нечасто й неохоче. Здебільшого його від'їзди були пов'язані з влаштуванням численних виставок. У рідній Феодосії на березі моря художник мав будинок і велику художню майстерню.

Феодосія багато чим зобов'язана Айвазовському. Міський концертний зал, археологічний музей, порт і навіть залізниця – у всіх цих проєктах художник брав найактивнішу участь. Завдяки його зусиллям у Феодосії було відкрито художню школу. А найбільшим подарунком майстра рідному місту стала **Феодосійська картинна галерея**, що носить тепер його ім'я.

Феодосийская картинная галерея им. И. К. Айвазовского :
путеводитель / И. М. Погребецкая. – 4-е изд., доп. –
Симферополь : Таврия, 1987. – 95 с.

Феодосийская картинная галерея им. И. К. Айвазовского :
путеводитель / И. М. Погребецкая [и др.]. – Симферополь :
Кн. изд-во, 1978. – 96 с. : ил.

Чимало робіт він присвятив Україні, красі її природи, своєрідності побуту («Обоз чумаків» (1862), «Український пейзаж з чумаками при луні» (1869), «Млин на березі моря», «Під час жнив в Україні» (1883), «Весілля в Україні» (1892).

У цієї прихильності до України зіграла свою роль близькість Айвазовського до Тоголя, Шевченка.

Млин на березі моря, 1851 р.

Український пейзаж з чумаками при луні, 1869 р.

Весілля в Україні, 1892 р.

Вашій увазі представляємо джерела із фонду наукової бібліотеки Вінницького медичного університету імені М. І. Пирогова, що висвітлюють життя та творчість видатного художника.

Айвазовський

Айвазовский = Aivazovsky : альбом репрод. / сост. Н. Н. Новоуспенский ; авт. предисл. Н. Н. Новоуспенский. – Ленинград : Аврора, 1972. – 51 с. : 39-цв. ил.

Вагнер, Л. А. И. К. Айвазовский / Л. А. Вагнер, Н. С. Григорович. – Москва : Искусство, 1970. – 264 с. : ил. – (Жизнь в искусстве).

Гортаючи сторінки книги, ви ознайомитесь з цікавою біографією відомого художника, його творчою діяльністю, численними знайомствами з видатними людьми 19-го сторіччя усього світу. Також на сторінках книги представлено репродукції найвидатніших картин І. К. Айвазовського.

*Прощай же, море! Не забуду
Твоей торжественной красы
И долго, долго слышать буду
Твой гул в вечерние часы.
В леса, в пустыни молчаливы
Перенесу, тобою полн,
Твои скалы, твои заливы
И блеск, и тень, и говор волн.*

А. С. Пушкин

Використані електронні ресурси

1. **Айвазовський** Іван Костянтинович [Електронний ресурс] // tvirua.com : [веб-сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://bit.ly/2vWQR0d> (дата звернення: 24.07.2017), вільний. – Назва з екрана.
2. **Айвазовский** Иван Константинович – биография и картины [Електронний ресурс] // Музеи мира : [веб-сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://bit.ly/2hfUStp> (дата звернення: 26.07.2017), вільний. – Назва з екрана.
3. **Айвазовський** Іван Костянтинович (1817–1900), російський художник-мариніст [Електронний ресурс] // Центр. б-ка ім. Т. Г. Шевченка для дітей м. Києва : [веб-сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://bit.ly/2uPC2wh> (дата звернення: 27.07.2017), вільний. – Назва з екрана.
4. **Іван Айвазовський** коротка біографія [Електронний ресурс] // Dovidka.biz.ua : довід. цікавих фактів та корисних знань : [веб-сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://bit.ly/2vaJF3j> (дата звернення: 27.07.2017), вільний. – Назва з екрана.